

RAAP-RAPPORT *nummer*

Plangebied Heemsteedsekanaaldijk/Overeindseweg

Gemeente Nieuwegein

**Archeologisch vooronderzoek: een bureau- en inventariserend
veldonderzoek**

Colofon

Opdrachtgever: De gemeente Nieuwegein

Titel: Plangebied Heemstedsekanaaldijk/Overeindseweg, gemeente Nieuwegein;
archeologisch vooronderzoek: een bureau- en inventariserend veldonderzoek

Status: 2e concept

Datum: oktober 2009

Auteur: *drs. S. Warning*

Projectcode: NGKD

Bestandsnaam: RA*nummer_NGKD

Projectleider: drs. S. Warning

Projectmedewerker:

ARCHIS-vondstmeldingsnummers: niet van toepassing

ARCHIS-waarnemingsnummers: niet van toepassing

ARCHIS-onderzoeksmeldingsnummer/CIS-code: 35654

Bewaarplaats documentatie: RAAP West-Nederland

Autorisatie: drs. P.A.M.M. van Kempen

ISSN: 0925-6229

RAAP Archeologisch Adviesbureau B.V.

Leeuwendeldseweg 5b

1382 LV Weesp

Postbus 5069

1380 GB Weesp

telefoon: 0294-491 500

telefax: 0294-491 519

E-mail: raap@raap.nl

© RAAP Archeologisch Adviesbureau B.V., 2009

RAAP Archeologisch Adviesbureau B.V. aanvaardt geen aansprakelijkheid voor eventuele schade voortvloeiend uit het gebruik van de resultaten van dit onderzoek of de toepassing van de adviezen.

1 Inleiding

1.1 Kader en doelstelling

In opdracht van de gemeente Nieuwegein heeft RAAP Archeologisch Adviesbureau in juni 2009 een bureauonderzoek uitgevoerd in verband met de aanleg van een brug in de gemeente Nieuwegein. Doel van dit onderzoek was allereerst het middels bureauonderzoek verwerven van informatie over bekende en te verwachten archeologische waarden teneinde een gespecificeerde verwachting op te stellen. Op basis van de resultaten van het bureauonderzoek wordt een besluit genomen over de geplande werkzaamheden en indien nodig wordt het bureauonderzoek aangevuld met een inventariserend veldonderzoek. In de huidige concept versie worden alleen de resultaten van het bureauonderzoek gepresenteerd. Doel van het veldonderzoek is het toetsen van die gespecificeerde archeologische verwachting en, indien mogelijk, een eerste indruk geven van de aard, omvang, datering, kwaliteit (gaafheid en conservering) en diepteligging van eventueel aangetroffen archeologische resten. Op basis van de onderzoeksresultaten en de aard en omvang van de voorgenomen bodemingrepen is vervolgens in hoofdstuk 4 een advies geformuleerd met betrekking tot eventueel archeologisch vervolgonderzoek.

1.2 Administratieve gegevens

Het plangebied (22 ha) ligt ten westen van het Amsterdam-Rijnkanaal, ten oosten van de Heemstedse kanaaldijk en ten zuiden van de Overeindseweg (figuur 1). Het gebied staat afgebeeld op kaartblad 38F van de topografische kaart van Nederland (schaal 1:25.000); de hoekcoördinaten zijn 136.343/449.998; 137.012/450.012 en 136.811/449.277.

1.3 Toekomstige situatie

Over het Amsterdam-Rijnkanaal zal een fietsbrug gebouwd worden. Tevens zullen er in het plangebied fietspaden aangelegd worden. De omvang en diepte van de ingrepen is nog niet bekend en hangt mede af van de resultaten van het archeologisch vooronderzoek.

1.4 Onderzoeksopzet en richtlijnen

Het onderzoek bestond uit een bureauonderzoek en een veldonderzoek. Het veldonderzoek bestond uit een karterend booronderzoek. Het bureau- en inventariserend veldonderzoek is uitgevoerd volgens de richtlijnen van de provincie Utrecht (Kok, 2005a en 2005b). Het onderzoek is uitgevoerd volgens de normen van de archeologische beroepsgroep (zie artikel 24 van het Besluit archeologische monumentenzorg). De Kwaliteitsnorm Nederlandse Archeologie (KNA, versie 3.1), beheerd door de Stichting Infrastructuur Kwaliteitsborging Bodembeheer (SIKB; www.sikb.nl), geldt in de praktijk als richtsnoer. RAAP beschikt over een opgravingsvergunning, verleend door de Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap. Zie tabel 1 voor de dateringen van de in dit rapport genoemde archeologische perioden. Achter in dit rapport is een lijst met gebruikte afkortingen opgenomen.

2 Bureauonderzoek

2.1 Methoden

Het bureauonderzoek is uitgevoerd om een gespecificeerde archeologische verwachting op te stellen. Daartoe zijn reeds bekende archeologische en aardkundige gegevens verzameld en is het grondgebruik in het plangebied in het heden en verleden geïnterpreteerd.

Geraadpleegd zijn de volgende bronnen:

- het ARCHEologisch Informatie Systeem (ARCHIS);
- de Archeologische Monumenten Kaart (AMK);
- de Indicatieve Kaart van Archeologische Waarden (IKAW);
- literatuur en historisch en aardkundig kaartmateriaal (zie literatuurlijst);
- de recente topografische kaart 1:25.000;
- recente luchtfoto's uit Google Earth (<http://www.earth.google.com>);
- het Actueel Hoogtebestand Nederland (AHN);
- het informatiesysteem Kennis Infrastructuur CultuurHistorie (KICH);
- de Cultuurhistorische Hoofdstructuur (CHS) van de provincie Utrecht;
- de molendatabase;
- amateur-archeologen;
- inventariseren eerder uitgevoerd onderzoek;
- Raadplegen relevante archeologische literatuur (o.a. Tastbare Tijd en publicaties over archeologische onderzoeken in de gemeente Nieuwegein, terug te vinden op website van STAMU).

2.2 Resultaten

Huidige situatie

Op recente topografische kaarten 1:25.000 is het plangebied afgebeeld als grasland met sloten, een golfbaan en staan er langs de Overeindseweg enkele huizen of boerderijen weergegeven. Recente luchtfoto's uit Google Earth bevestigen dit grondgebruik. Volgens de geraadpleegde topografische kaart en het Actueel Hoogtebestand Nederland (<http://www.ahn.nl/>) bedraagt de huidige maaiveldhoogte in het plangebied tussen de 0,5 en 2,2 meter +NAP. Volgens Stiboka bedraagt de grondwatertrap in het plangebied III of V. Dit houdt in dat de gemiddeld hoogste grondwaterstand minder dan 40 cm –Mv bedraagt en de gemiddeld laagste grondwaterstand tussen de 80 en 120 cm –Mv (GWT III) of meer dan 120 cm –Mv (GWT V) bedraagt.

Aardkundige situatie

Geo(morfo)logie

Het plangebied bevindt zich in het centrale deel van het Utrechtse rivierengebied. De in het gebied actieve rivieren betreffen zogenaamde meanderende rivieren. Deze kenmerken zich door brede stroomgordels die zijn ontstaan als gevolg van het verplaatsen van de meanderbochten. Door dit proces vindt binnen de meandergordel voortdurend erosie en sedimentatie plaats. De bodemopbouw van een meandergordel bestaat uit oeverafzettingen (zandige klei of zavel) naar beneden toe overgaand in beddingzand. Binnen een

meandergordel zijn doorgaans verschillende (kronkelwaard)geulen aanwezig. Naast het geleidelijk verplaatsen van meanderbochten kunnen binnen een meandergordel ook plotselinge verleggingen van een geul plaatsvinden. Doorgaans wordt hierbij de meanderhals afgesneden en vormt zich een nieuwe geul door de kronkelwaard. Het deel van de oorspronkelijke geul dat daarbij inactief raakt, blijft als een restgeul achter en zal in de loop van de tijd verlanden. Aan weerszijden van de meandergordel vormen zich oeverwallen. Deze ontstaan als gevolg van het proces van laterale selectie naar korrelgrootte. Het zwaardere sediment, zavel en zand, bezinkt het dichtst bij de geul. Verder van de geul af, in het komgebied, neemt de stroomsnelheid af en komt de klei tot bezinking.

Het plangebied ligt op de geomorfogenetische kaart in een zone met oeverwallen en kronkelwaarden (figuur 2). In het oostelijke deel van het plangebied staat een restgeul aangegeven (Berendsen, 1982: code Fs1, Fs2, Fs3 en Fs7). Geologisch gezien bestaat het plangebied uit geulafzettingen van de Formatie van Echteld, rustend op pleistocene afzettingen (RGD, 1990; code D0g). De geulafzettingen maken deel uit van de Jutphase stroomgordel met een beginndatering van ca 2250 v.Chr. en een einddatering van ca. 850 v. Chr (Berendsen & Stouthamer, 2001).

Geomorfologisch gezien ligt het plangebied in een rivierkom en oeverwalachtige vlakte. Het meest oostelijke deel van het plangebied ligt op een rivieroeverwal (ARCHIS; code 2M22 en 3K25).

Bodem

De bodem in het plangebied bestaat uit kalkloze poldervaaggronden: zware klei en zavel en lichte klei, deels uit kalkhoudende poldervaaggronden zware zavel en licht klei en deels uit kalkhoudende ooivaaggronden: zware zavel en licht klei (Stiboka 1981: code Rn47C en Rn67C, Rn95A, Rd90A). De kalkhoudende poldervaaggronden zijn afgegraven. Deze gronden worden allen tot de rivierkleigronden gerekend.

IKAW en CHS

Op de IKAW valt het plangebied in een zone met een hoge kans op het aantreffen van archeologische resten. Deze waardering is gebaseerd op de ligging van het plangebied op een Holocene geul (Deeben, 2008; zie ook www.cultureelerfgoed.nl).

Op de Cultuurhistorische Hoofdstructuur van de provincie Utrecht ligt het plangebied op een stroomrug met een hoge archeologische verwachting (<http://www.provincie-utrecht.nl/chat>). Er ligt mogelijk een restgeul in het plangebied (Blijdestijn, 2005).

Aan de Overeindseweg liggen enkele cultuurhistorische objecten. Nummer 25 is een fortwachterswoning uit het eind van de 19de eeuw. Nummer 36 is een langhuisboerderij uit de eerste helft van de 19de eeuw en nummer 38 is een langhuisboerderij uit de tweede helft van de 19de eeuw.

Daarnaast ligt in het oostelijke deel van het plangebied een terrein van hoge archeologische waarde. Dit terrein komt overeen met monumentnummer 2947 uit ARCHIS.

AHN en luchtfoto's

Zowel op de weergave van het AHN als op recente luchtfoto's uit Google Earth (<http://www.earth.google.com>) is de stroomrug in het plangebied duidelijk waarneembaar.

Bekende archeologische waarden

ARCHIS en AMK

In ARCHIS staat 1 archeologische vindplaats geregistreerd in het plangebied. Het betreft een terrein van hoge archeologische waarde (Monumentnummer 2947; ARCHIS-waarnemingsnummers 59239 en 26368), waarin sporen van bewoning zijn aangetroffen. Direct ten noorden van het plangebied ligt een terrein met hoge archeologische waarde (monumentnummer 5626), waarin sporen van bewoning zijn aangetroffen. Beide terreinen liggen op de Jutphase stroomrug.

In het plangebied zijn verder nog 4 archeologische waarnemingen gedaan. Het betreft sporen en vondsten uit de Late IJzertijd tot en met de Nieuwe tijd (ARCHIS-waarnemingsnummers 36935, 43419, 132595 en 138564). Tenslotte staat er nog een vondst geregistreerd in het plangebied, die waarschijnlijk de verkeerde coördinaten heeft meegekregen (ARCHIS-waarnemingsnummer 34650). Het gaat om fragmenten aardewerk en metaal behorend bij kasteelterrein van Rijnhuizen. Dit kasteel ligt echter niet op deze plek, maar aan de westkant van het Amsterdam-Rijnkanaal.

Historische kaarten

Om inzicht te verkrijgen in het grondgebruik in het plangebied in de Nieuwe tijd biedt de analyse van historische kaarten een goede invalshoek.

Op de geraadpleegde historische kaarten, die dateren vanaf de 17e eeuw staat tot de eerste helft van de 19de eeuw in het plangebied geen bebouwing afgebeeld (Canaletto, 1969). Vanaf de eerste helft van de 19de eeuw staat een boerderij aangegeven, waarschijnlijk is dit de boerderij aan de Overeindseweg 36 (figuur 3; Wolters-Noordhoff, 1990; www.watwaswaar.nl). Vanaf de tweede helft van de 19de eeuw staat ook de boerderij op Overeind 38 aangegeven. Vanaf het midden van de 20ste eeuw staat het Amsterdam-Rijnkanaal aangegeven. De situatie in het plangebied komt vrijwel overeen met de huidige situatie (Wieberdink, 1989; De Pater & Schoenmaker, 2005; Kuiper & Kersbergen, 2006).

KICH en molendatabase

Het raadplegen van het cultuurhistorische informatiesysteem KICH (<http://www.kich.nl>) en de molendatabase (<http://www.molendatabase.nl>) heeft geen relevante archeologische informatie opgeleverd.

Eerder uitgevoerd onderzoek

In het plangebied zijn reeds een aantal archeologische onderzoeken uitgevoerd. Daarbij is niet het hele plangebied onderzocht. Hieronder zullen de resultaten van deze onderzoeken gepresenteerd worden (figuur 4).

In 1981 zijn bij een veldkartering vondsten uit de Late IJzertijd aangetroffen (ARCHIS-waarnemingsnummer 43419; Tent, 1988)

In 1981 heeft de AWN graafwerkzaamheden uitgevoerd in het plangebied. Daarbij zijn diverse vondsten uit de IJzertijd tot en met de Late Middeleeuwen aangetroffen (ARCHIS-waarnemingsnummer 36935). De exacte locatie van de graafwerkzaamheden is niet bekend.

In 1996 is door RAAP Archeologisch adviesbureau een karterend en waarderend booronderzoek uitgevoerd in een deel van het plangebied. Daarbij zijn sporen van bewoning uit de Late IJzertijd tot en met de Late Middeleeuwen aangetroffen in het oostelijke deel van

het plangebied (monumentnummer 2947). Voor het monumentterrein geldt dat er geen grondwerk dieper dan 30 á 40 cm uitgevoerd mag worden.

Voor de zone langs het Amsterdam-Rijnkanaal gold een hoge verwachting voor vindplaatsen uit de Romeinse tijd aangezien bij de verbreding van het Amsterdam-Rijnkanaal bij de Plofsluis veel Romeins aardewerk is aangetroffen (Ooyevaar, 1984). In deze zone, in het westelijke deel van het plangebied bleek de bodem grotendeels verstoord te zijn (voormalig monument met CMA-code: 38F-25; ARCHIS-waarnemingsnummer 132595)). In deze zone is in het verleden de grond afgegraven en opgespoten (Marinelli, 1998). De kans dat er nog intacte archeologische vindplaatsen in deze zone aangetroffen kunnen worden wordt zeer klein geacht. Deze zone is daarmee voldoende onderzocht en er mogen grondwerken op uitgevoerd worden.

In 1999 is door RAAP Archeologisch Adviesbureau een karterend booronderzoek uitgevoerd in het oostelijke deel van het plangebied. Het onderzoek was noodzakelijk omdat de voorgenomen uitbreiding van de golfbaan Laagraven mogelijk archeologische resten zou kunnen verstoren. Tijdens dit onderzoek zijn boringen gezet in het oostelijke deel van het plangebied. Uit de resultaten van het onderzoek blijkt dat het plangebied op de Jutphase stroomgordel ligt en dat de top daarvan intact is. De exacte diepte van de stroomgordel wordt niet vermeld. In dit deel is de top van de stroomgordel zowel ondieper dan 1,5 m –Mv als dieper dan 1,5 m –Mv aangetroffen. In 1 boring is verbrand bot aangetroffen (ARCHIS-waarnemingsnummer 128564). De kans is dus groot dat er nog intacte archeologische vindplaatsen in het plangebied aanwezig zijn (Raemaekers, 1999). Geadviseerd is om geen grondwerken op dit terrein uit te voeren.

Gespecificeerde archeologische verwachting

Op basis van de ligging van het plangebied op de Jutphase stroomgordel en de datering daarvan geldt een hoge archeologische verwachting voor vindplaatsen uit het Neolithicum tot en met de Nieuwe tijd. Voor vindplaatsen uit het Neolithicum geldt dat eventuele vindplaatsen relatief klein van omvang zullen zijn en zich kenmerken door een lage of middelmatige dichtheid aan artefacten. Met name de seizoenskampen zullen zich kenmerken door de aanwezigheid van een cultuurlaag. Deze vindplaatsen worden op de oeverafzettingen van de Jutphase stroomgordel verwacht.

Met het inactief raken van de stroomgordel, rond 1000 voor Chr. zal de hele stroomgordel een geschikte locatie voor bewoning zijn geworden, met uitzondering van de als natte depressie achtergebleven restgeul. Vindplaatsen uit deze periode zullen naar verwachting bestaan uit losse boerderijenplaatsen. De omvang van de vindplaatsen zal in de orde van 1000 - 5000 m² liggen. De vindplaatsen of delen ervan zullen zich kenmerken door de aanwezigheid van een archeologisch vervuilde cultuurlaag.

Op basis van voorgaande onderzoeken in het plangebied wordt verwacht dat er nog sporen van bewoning uit de Late IJzertijd tot en met de Late Middeleeuwen in het plangebied aanwezig zijn. De nederzettingen uit de Late IJzertijd en Romeinse tijd zullen zich kenmerken door de aanwezigheid van een cultuurlaag en een omvang hebben van 2500 - > 10000 m². Boerderijplaatsen uit de Late Middeleeuwen kunnen relatief kleine verhoogde terreinen betreffen. Uit het Utrechtse rivierengebied zijn grote nederzettingen uit deze periode bekend (5000 - > 10000 m²). Aangezien vanaf de Vroege IJzertijd vermoedelijk geen of nauwelijks sedimentatie in het gebied heeft plaatsgevonden worden de resten van vindplaatsen uit deze periode direct onder het maaiveld verwacht. Door latere landbouwactiviteiten kan de cultuurlaag deels zijn verdwenen.

Mogelijk is in een deel van het plangebied de bodem verstoord omdat er grond is afgegraven en opgespoten. Indien dat het geval is, dient de verwachting naar beneden te worden bijgesteld. De mate van verstoring van de bodem en de omvang daarvan dient met een inventariserend veldonderzoek vastgesteld te worden. Tijdens reeds in het plangebied uitgevoerd onderzoek is vastgesteld dat in het oostelijke deel van het plangebied geen grondwerken uit gevoerd dienen te worden ter bescherming van de aanwezige vindplaatsen. In het westelijke deel is de bodem verstoord en kunnen er wel grondwerken zonder belemmering plaats vinden (figuur 5).

Op grond van de kadastrale minuut uit de periode 1811-1832 worden geen overblijfselen (funderingen) van een gebouw uit de vroege Nieuwe tijd (periode 16e - 18e eeuw) in het plangebied verwacht. De bebouwing die op de kadastrale minuut staat aangegeven staat momenteel nog in het plangebied.

Op basis van het bureauonderzoek wordt geadviseerd een inventariserend booronderzoek (karterende fase) uit te voeren.

Literatuur

- Berendsen, H.J.A.**, 1982. *De genese van het landschap in het zuiden van de provincie Utrecht*. geografisch Instituut Rijksuniversiteit Utrecht.
- Berendsen, H.J.A. & E. Stouthamer**, 2001. *Palaeogeographic development of the Rhine- Meuse Delta, The Netherlands*. Van Gorcum, Assen.
- Blijdestijn, R.**, 2005 *Tastbare tijd: cultuurhistorische atlas van de provincie Utrecht*. Amsterdam.
- Nederlands Normalisatie-instituut**, 1989. *Nederlandse Norm NEN 5104, Classificatie van onverharde grondmonsters*. Nederlands Normalisatie-instituut, Delft.
- Deeben, J.H.C. (red.)**, 2008. *De Indicatieve Kaart van Archeologische Waarden (IKAW), derde generatie (Rapportage Archeologische Monumentenzorg 155)*. Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed, Amersfoort (info: www.cultureelerfgoed.nl).
- Kok, R.S.**, 2005a. *Richtlijnen voor bureauonderzoek*. Provincie Utrecht.
- Kok, R.S.**, 2005b. *Richtlijnen provincie Utrecht ten behoeve van inventariserend veldonderzoek door middel van grondboringen*. Provincie Utrecht.
- Kuiper, M. (auteur), R. Kersbergen (samenst.)**, 2006. *Atlas van topografische kaarten Nederland 1955-1965*. Uitgeverij 12 provinciën, Landsmeer.
- Ooyevaar, R.J.**, 1984. Enkele vondsten uit de omgeving van de "Plofsluis" in Nieuwegein (pp. 142-145), in: *Westerheem* 33.
- Pater, B.C. de & B. Schoenmaker**, 2005. *Grote atlas van Nederland 1930-1950: comprehensive atlas of the Netherlands 1930-1950*. Asia Maior, Zierikzee.
- Roy, B. de**, 1973. *Nieuwe kaart van den Lande van Utrecht*. Canaletto, Alphen aan den Rijn.
- Tent, W.J. van**, 1988. *Archeologische kroniek van de provincie Utrecht over de jaren 1980-1984*. Stichting Publikaties Oud-Utrecht; mei 1988, nr.1 / Archeologische kroniek provincie Utrecht. Utrecht.
- Tol, A., P. Verhagen, A. Borsboom & M. Verbruggen**, 2004. Prospectief boren; een studie naar de betrouwbaarheid en toepasbaarheid van booronderzoek in de prospectiearcheologie. *RAAP-Rapport 1000*. RAAP Archeologisch Adviesbureau, Amsterdam.
- Wieberdink, G.L.**, 1989. *Historische atlas Utrecht: chromotopografische kaart des Rijks 1:25.000*. Robas Producties, Den IJp.
- Wolters Noordhoff**, 1990. *Grote Topografische Atlas van Nederland, 1:50.000, deel 1: West-Nederland*. Wolters-Noordhoff Atlasproducties, Groningen.

Gebruikte afkortingen

AHN	Actueel Hoogtebestand Nederland
AMK	Archeologische MonumentenKaart
ARCHIS	ARChEologisch Informatie Systeem
CHS	Cultuurhistorische HoofdStructuur
CMA	Centraal Monumenten Archief
IKAW	Indicatieve Kaart van Archeologische Waarden
IVO(-P)	Inventariserend VeldOnderzoek (Proefsleuven)
KICH	KennisInfrastructuur CultuurHistorie
KNA	Kwaliteitsnorm Nederlandse Archeologie
-Mv	beneden maaiveld
NAP	Normaal Amsterdams Peil
PvE	Programma van Eisen
RACM	Rijksdienst voor Archeologie, Cultuurlandschap en Monumenten, per 11 mei 2009 de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed
ROB	Rijksdienst voor het Oudheidkundig Bodemonderzoek, opgegaan in de RACM, thans de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed
SIKB	Stichting Infrastructuur Kwaliteitsborging Bodembeheer

Verklarende woordenlijst

geul

Brede en diep uitgeslepen aan- en afvoerwegen van de eb- en vloedstroom in een waddengebied.

kom

Laag gebied waar na overstroming van een rivier vaak water blijft staan en klei kan bezinken.

kronkelwaard

Deel van een stroomgebied omgeven - en grotendeels opgebouwd - door een meander.

meander

Min of meer regelmatige lusvormige rivierbocht (genoemd naar de Meander in Klein Azië, thans Menderes).

meanderen (van rivieren of beken)

Zich bochtig door het landschap slingeren.

meanderende rivier

Een kronkelende rivier met min of meer lusvormige bochten.

oeverwal

Langgerekte rug langs een rivier of kreek, ontstaan doordat bij het buiten de oevers treden van de stroom het grovere materiaal het eerst bezinkt.

sediment

Afzetting gevormd door het bijeenbrengen van losse gesteentefragmentjes (zoals zand of klei) en eventueel delen van organismen. Soms in iets te ruime zin ook gebruikt voor sedentaat.

stroomgordel

Het geheel van rivieroeverwal-, rivierbedding- en kronkelwaardafzettingen, al dan niet met restgeul(en).

Archeologische perioden		Datering (gekalibreerd)
Nieuwe tijd		
Middeleeuwen	Laat	1500
	Vroeg	1050
Romeinse tijd	Laat	450
	Midden	270
	Vroeg	70 na Chr. 12 voor Chr.
IJzertijd	Laat	250
	Midden	500
	Vroeg	800
Bronstijd	Laat	1100
	Midden	1800
	Vroeg	2000
Neolithicum (Nieuwe Steentijd)	Laat	2850
	Midden	4200
	Vroeg	4900 / 5300
Mesolithicum (Midden Steentijd)	Laat	6450
	Midden	8640
	Vroeg	9700
Paleolithicum (Oude Steentijd)	Laat	35.000
	Midden	300.000
	Vroeg	

Tabel 1. Archeologische tijdschaal.

Overzicht van figuren, tabellen en bijlagen

Figuur 1. Ligging van het plangebied (gearceerd) met ARCHIS-waarnemingen (rood) en AMK-terreinen (blauw) op de IKAW; inzet: ligging in Nederland.

Figuur 2. Ligging plangebied geprojecteerd op de geomorfofenetische kaart van Zuid-Utrecht, blad 3 IJsselstein (Berendsen, 1982).

Figuur 3. Projectie van het plangebied (rode lijn) op de kadastrale minuut uit 1811-1832 (bron: <http://www.watwaswaar.nl>).

Figuur 4. Voorgaand onderzoek in het plangebied.

Figuur 5. Advieskaart.

Tabel 1. Archeologische tijdschaal.